

מעריך שיעור לאחר צפייה בסרטון הקצר "Mr Indifferent"

<https://www.youtube.com/watch?v=qLGNj-xrgvY>

רקע:

אחריות חברתית, ערבות הדדית, עזרה, ראיית האחר... כל אלה מהווים ביטויים המשקפים דרך התנהגותית בה כל אחד מאיתנו חש אחריות אישית להתנהגותו ולסביבתו.

אי אפשר להתעלם ממה שקורה בחברה שלנו בארץ ובכלל בעולם. אנחנו עדים גם למקרים מזעזעים בהם יש עיוורון מוחלט כלפיי האחר ורגשותיו, פרטיותו, וגופו הפיזי (דוגמת מקרה האונס באילת), ועם זאת, אנחנו עדים גם למקרים מרגשים של ראיית האחר, הושטת יד ואחריות חברתית.

מקומנו כאנשי חינוך לחזור ולדבר עם התלמידים שלנו ולקדם שיח על הנושא של אחריות חברתית וכל הנלווה לה. שיח המכיל אשר מטרתו להנחיל בקרב התלמידים את הרצון הפנימי- האישי של כל אחד מהם למעורבות ואחריות חברתית. לעודד אותם להיות מעורבים בנעשה סביבם ולהתנהג בדרך אשר רואה את טובתם האישית כשלובה ומקושרת עם טובת סביבתם.

מחקרים חברתיים מראים כי לאחר עזרה לאחרים, חווה האדם תחושת סיפוק משמעותית ביותר. מעבר לסיפוק הראשוני שהיא מעניקה היא מעניקה גם משמעות. כך למעשה גם הסביבה וגם האדם הפרטי מרוויחים.

מדוע חשובה כ"כ האחריות החברתית והערבות ההדדית הן ברמה האישית והן ברמה החברתית? מה אנחנו מרגישים שאנחנו רואים מישהו הזקוק לעזרה? האם אנחנו מפנים את הקשב שלנו לראות את אלו הזקוקים לעזרה? מה אנחנו בוחרים לעשות כאשר אנחנו רואים מישהו שצריך עזרה?

איך אנחנו מעלים את הנושא של ערבות הדדית, ואחריות חברתית? איך אנחנו קושרים את הנושא לכל מה שקורה באקטואליה הן הדברים החיוביים והן השליליים.

אנחנו מעניקות כאן הצעה למערך שיעור שיכול לעורר את השיח בנושא. המערך יכול להתאים למגוון שכבות גיל בהתאמה.

אוכלוסיית יעד : תלמידי כיתות ה' ומעלה.

מטרות :

1. העלאת המודעות הסביבתית- חברתית בקרב התלמידים שלנו.
2. לעורר שיח פנימי של התלמידים הנוגע לעזרה לאחר ולבדיקה עצמית עד כמה הם רואים את האחר ומושיטים עזרה בעת הצורך.
3. פיתוח תחושה פנימית של רצון לעזור ולראות את הסביבה.
4. ליצור שיח כיתתי על חשיבות ראיית הסביבה והעזרה לאחר. בנוסף, חידוד תחושת הסיפוק והמשמעות שהפעולות הללו גורמות.
5. לעודד את התלמידים שלנו לאחריות חברתית בעזרתה ניתן לזהות את אלה הזקוקים לעזרה גם אם זה במילה טובה, במעשה טוב ובכל דבר אשר יגרום להם להרגיש שהם נראים.
6. לייצר סביבה כיתתית/ שכבתית/ בית ספרית/ קהילתית תומכת בה הפרטים נראים.

מעריך השיעור:

להראות את הסרטון עד 0:41 ואז לעצור:

ולהעלות שאלות מנחות:

1. מה ראינו בסרטון?
2. אילו תחושות עלו לנו מצפייה בסרטון?
3. האם אנחנו יכולים לזהות גם את עצמנו שהתנהגנו פעם כמו האיש בסרטון?
4. אם אתם היית הבמאים, איך הייתם ממשיכים את הסיפור?

להמשיך ולהראות את הסרטון עד הסוף:

1. מה ראינו בהמשך?
2. מה השתנה בתחושה של האיש בסרטון ומה גרם לשינוי?
3. מה הסרטון הזה גרם לנו להרגיש שצפינו בו?
4. מה אנחנו יכולים ללמוד מהסרטון הזה על ההתנהגות שלנו?

הצעה להמשך השיעור:

מצ"ב שיר הנקרא "עזרה בדרך" שמתאים יותר לשכבות הגבוהות יותר. להקריא את השיר לתלמידים וממנו לגשת לחשיבות שיש לראות כל אחד מאיתנו ולזכור שכולנו צריכים ונצטרך מתישהו עזרה בדרך- הצעה בלבד!

- הצעה: לשכבות הנמוכות ניתן להשתמש בשירים: כולנו זקוקים לחסד, אנשים טובים או מכל החברים שלי.

הרציונל:

כשאנחנו מדברים על מושגים כמו אחריות חברתית, מודעות סביבתית וכדומה... אנחנו עדים לכך שלכל מושג יש הרבה רבדים ומכאן מגוון דרכים ליישום. בנוסף, המשמעות של הביטויים הללו קשורה באירועים גדולים כמו גם באירועים קטנים של היום יום.

בסרטון המקסים שלפנינו אנחנו רואים איש אשר מתנהל בעולמו מבלי לראות את האחר: הדלת נסגרת במעלית בדיוק כשאישה מנסה להיכנס אליה ואילו הוא שנמצא בתוך המעלית אינו עושה ולא מאמץ קטן לעזור לה לפתוח את דלת המעלית. כשהבחור יוצא מהבניין מולו נמצאת ילדה קטנה אשר עף לה הבלון ואילו הבחור הגבוה אם רק היה רואה אותה ואת הבלון שעף לה והיה מושיט את ידו יכול היה בקלות להחזיר לה בחזרה את בלונה. לאחר מכן בהולכו ברחוב ניצב מולו אדם עם עגלת קניות הבורחת לו מהיד לאורך הרחוב. העגלה ממש מתגלגלת לעבר הבחור אשר אינו שם לב לכך שהיה ביכולתו למנוע את התגלגלותה. למעשה גיבור הסיפור לא מבחין בכל הקורה סביבו.

בשלב זה אנחנו משתמשים בקסם שנקרא ה-PAUSE. כאשר אנחנו לוקחים קטע של סרטון או סצנה מסרט ומפסיקים אותה באמצע אנחנו למעשה מעניקים התבוננות וחשיבה אשר לא הייתה קורית כאשר אנחנו מקרינים קטע בשלמותו. עצירת הסרטון קורית בטרם חצייתו של הגיבור את הכביש כאשר יד תופסת את זרועו. זה בדיוק הזמן לברר עם התלמידים אילו רגשות עלו בהם לאחר צפייה בקטע הקצר אשר מכיל בתוכו מספר סיטואציות בהם ניתן לראות אדישות לאחר ולמצוקותיו. ייתכן ויעלו כל מיני רגשות ומחשבות בקרב התלמידים שלנו. יש לשים לב שגם לאור גיל התלמידים יעלו ויצוצו מגוון רחב של רגשות וייתכן ויעלה אפילו צחוק מביך. כאשר אנחנו רואים רק את ההתנהגות של הגיבור זה יכול להוביל אותנו לתהיות ומחשבות. מכאן לתת לתלמידים להיות הבמאים ולהמשיך את הקטע... חשיבה יצירתית זו גורמת לילדים לחשוב, להתבונן ולהביא במודע או לא במודע את עולמם הפנימי.

בחלק השני אנחנו רואים כי היד שתפסה בזרועו של הגיבור הינה של אישה מבוגרת שנעזרה בו לחצות את הכביש ולהימנע מתאונה. תחושת הסיפוק שהגיבור קיבל מהמעשה הזה גורם

לו לתחושה טובה אשר מובילה אותו לאחריות חברתית ולראיית המתרחש בסביבתו. מרגע זה, הגיבור מתחיל להתנהג אחרת וניתן לראות את תגובת הסביבה אליו אשר משתנה. בנוסף, הגיבור נראה שמח, מחויך ומסופק- והכל בזכות הנתינה.

הסרטון מהווה הזדמנות לדבר עם התלמידים על הנושא של אחריות חברתית, ראיית האחר, הושטת עזרה וכדומה.... להבין עם התלמידים את עמדתם בנושא ואיך עמדתם באה לידי ביטוי בחיי היום יום שלהם. להתעכב איתם על כך שלהתנהגות שלהם יש כוח חברתי גדול ופוטנציאל לתחושה אישית טובה ומשמעותית.

מאחלות לכם שיעור נפלא ומפרה
אורית אליקים ועינב סילוק-חולי
קבוצת אפיקי תקשורת וצוות אופקים
03-9369475

עזרה בדבר

מילים ולחן: נעם רותם

כל מי שאיבד קורת גג, כל מי שברח מהבית
כל מי שזקוק לאשפוז, כל מי שלא אכלה כבר יומיים
כל מי ששבר שמירה אחרי עשר שעות על הרגליים
כל מי שנרקב באיזה תא, כל מי שנתנו לו חודשיים
עזרה בדרך עזרה בדרך
עזרה בדרך שלך

כל מי שלא רואה לזה סוף, כל מי שחי כמו עבד
כל מי שגדל ברחובות, כל מי שלקחו לה ילד
כל מי שויתר על כליה בשביל להציל את היתר
כל מי שעכשיו בצבא, כל מי שעכשיו בבית ספר
עזרה בדרך עזרה בדרך
עזרה בדרך שלך

כל מי שעישן קופסא, כל מי שאני מכיר
כל מי שפעם עוד ניסה, כל מי ששילם על זה מחיר
כל מי ששפך דם במצב של זה הוא או אני
כל מי שהוא שמאל רדיקל, כל מי שימין קיצוני
עזרה בדרך עזרה בדרך
עזרה בדרך שלך

כל מי שאיבד את הכל, כל מי ששכח את הדרך
כל מי שבשוק האפור, כל מי שהיה פעם מלך
כל מי שנקרע מבפנים ובכל זאת בוגד בכל ערך
כל מי שזורק את החיים שהוא קיבל במתנה כל ערב
עזרה בדרך עזרה בדרך